

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

58: Bernard Picart: Le Repas de Paques chez les Juifs Portugais, 1727

Kolfin, E.

Publication date

2008

Document Version

Final published version

Published in

Black is beautiful: Rubens tot Dumas

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Kolfin, E. (2008). 58: Bernard Picart: Le Repas de Paques chez les Juifs Portugais, 1727. In E. Kolfin, & E. Schreuder (Eds.), *Black is beautiful: Rubens tot Dumas* (pp. 245, 261). De Nieuwe Kerk [etc.].

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, P.O. Box 19185, 1000 GD Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

58

Bernard Picart

Le Repas de Paques 1727

58

Bernard Picart 1673–1733

Le Repas de Paques chez les Juifs Portugais

1727

Gravure, 37,5 x 24 cm / open

37,5 x 50 cm

In: *Naaukeurige beschrijving der uitwendige godtsdienst-plichten*, deel 1
Den Haag, Koninklijke Bibliotheek,
473 B (1-6), dl 1

Literatuur

Oud – Van Oostzee 1999, p. 142;
Fock 2001, p. 223; Schorsch 2004,
p. 171; Von Wyss-Giacosa 2006,
pp. 79-81

Deze prent is de vroegst bekende voorstelling van een joods Paasmaal en toont mogelijk een zwarte jood. Tijdens het Pesachmaal leest het hoofd van het gezin het verhaal van de uittocht uit Egypte voor en worden gerechten gegeven die symbolisch zijn voor de gebeurtenissen tijdens de uittocht. De prent verscheen in een groot en kostbaar werk over de religieuze gebruiken van alle volken op aarde. Uitgever Jean Frédéric Bernard (ca. 1683–1744) had de destijds beroemde Bernard Picart gevraagd

de prenten te verzorgen [36, 37]. Picart kwam oorspronkelijk uit Parijs maar had zich in 1710 definitief in Amsterdam gevestigd. Ondanks de grote joodse gemeenschap daar kostte het hem grote moeite om een joods Paasmaal bij te wonen zodat hij een prent voor Bernard kon maken. Uiteindelijk mocht hij in 1725 te gast zijn bij Alvaro Nunes da Costa (oftewel Nathan Curiël) en zijn familie. Daar maakte hij een schets, waarop deze prent is gebaseerd. Ofschoon de voorstelling niet bedoeld is als familieportret, is een aantal mensen wel geïdentificeerd als leden van het gezin Da Costa. Da Costa was agent van de koning van Portugal en woonde in een imposant huis aan de Nieuwe Herengracht 49. Dat dergelijke rijke joodse families Afrikaanse pages hadden, is inmiddels goed gedocumenteerd. Ook de jongen vooraan in het midden zal echt bestaan hebben, maar hij is niet geïdentificeerd. Over zijn handeling bestaat enige twijfel. Hij zou zijn handen ritueel kunnen wassen, in welk geval hij joods zou zijn. Het is echter waarschijnlijker dat hij de wijn uit de koeler pakt. Het Franse onderschrift meldt dat alle joodse huisbedienden mee aan tafel zitten, maar het is niet duidelijk of daarmee wordt bedoeld 'huisbedienden die jood zijn gemaakt' of 'huisbedienden van joden'.

In een andere joodse voorstelling van Picart, de *Vrijkoping van de eerstgeborene*, is ook een zwarte bediende te zien. Hij draagt een livrei, tulband, pareloorbel en metalen slavenband. Romeyn de Hooghe maakte in de jaren negentig van de zeventiende eeuw een prent van het huis van de joodse familie Pinto. Ook daar komt een zwarte bediende in livrei op voor. Dergelijke prenten bevestigen het relatief grote aantal zwarte bedienden bij joodse families. EK